

SXEDIO.76J

21.4.1931: ΤΟ Β ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΝ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ Ο ΕΝΩΤΙΚΟΣ ΠΟΘΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ. Ο Θ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ ΦΩΝΑΖΕΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στις **21** Απριλίου **1931**, ενώ ο κυπριακός λαός οργάνωνε διαδηλώσεις εναντίον των βουλευτών και τους καλούσε σε παραίτηση, οι ίδιοι κατέβαλαν προσπάθεια στο Νομοθετικό Συμβούλιο να επιτύχουν την εγγραφή παραγράφου στην αντιφώνηση προς τον Κυβερνήτη, με την οποία θα τόνιζαν τον ενωτικό πόθο των κυπρίων-πράγμα που κατόρθωσαν τελικά με την αποχή των επισήμων μελών.

Η παράγραφος έχει ως εξής:

"Τα ελληνικά μέλη του Νομοθετικού Συμβουλίου επιθυμούν να υποβάλωσι προς την Υμετέραν Εξοχότητα και δι' Αυτής προς την Κυβέρνησιν της Αυτού Βρετανικής Μεγαλειότητος, την στερράν θέλησιν του ελληνικού πληθυσμού, όστις αποτελεί τα πέντε έκτα περίπου του λαού της νήσου, όπως ενωθή μετά του Μητρικού Ελληνικού Κράτους, εν τη απολύτω πεποιθήσει ότι ούτω, όχι μόνον πληρούνται οι προαιώνιοι αυτού πόθοι αλλά και εξασφαλίζεται η πνευματική του πρόοδος, η εκπολιτιστική του σταδιοδρομία και η οικονομική του σωτηρία".

(Μεταγλώττιση)

"Τα ελληνικά μέλη του Νομοθετικού Συμβουλίου επιθυμούν να υποβάλουν προς την Εξοχότητά Σας και δι' Αυτής προς την Κυβέρνηση της Αυτού Βρετανικής Μεγαλειότητος, την στερρή θέληση του ελληνικού πληθυσμού, ο οποίος αποτελεί τα πέντε έκτα περίπου του λαού της νήσου, όπως ενωθεί με το Μητρικό Ελληνικό Κράτος, μν την απόλυτη πεποίθηση ότι έτσι, όχι μόνον πληρούνται οι προαιώνιοι του πόθοι αλλά

και εξασφαλίζεται η πνευματική του πρόοδος, η εκπολιτιστική του σταδιοδρομία και η οικονομική του σωτηρία".

Τα πρακτικά της συνεδρίας αυτής (Τρίτη 21 Απριλίου 1931) μαζί με τα όσα διεξάγονταν έξω από το κτίριο του Νομοθετικού τα παρέθετε η εφημερίδα "Ελευθερία" στις 22 Απριλίου 1931 έχουν ως εξής:

Ο κ. Θεοδότου λέγει: Ζητώ την άδειαν του Συμβουλίου διά να βροντοφωνήσω "Ζήτω η Ενωσις της Κύπρου μετά της Ελλάδος".

Δευτερολογούν δύο Τούρκοι αντιπρόσωποι, λέγοντες ότι δεν δύνανται να ζήσωσιν υπό Ελληνικών καθεστώσ.

Στο μεταξύ ακούονται φωναί του συνηγμένου κάτωθι λαού: "Να παραιτηθήτε, να φύγετε, από εκεί μέσα, ζήτω η ένωσις, ζήτω η ελευθερία".

"ΚΙΤΙΟΥ: Είμαι εισηγητής της προτάσεως, η οποία συζητείται επί δύο ημέρας και νομίζω ότι ήλθεν η ώρα να τεθή εις ψηφοφορίαν. Αποτείνομαι και πάλιν προς τα επίσημα μέλη και ζητώ από αυτά ως άνθρωπος πεπολιτισμένος να απόσχουν από του να ψηφίσουν, διά να δοθή ευκαιρία να εκδηλωθή η στερρά θέλησις του Κυπριακού λαού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν έχω σκοπόν να θέσω εις ψηφοφορίαν την παρούσαν παράγραφον εφ' όσον υπάρχει πολιτική διαδήλωσις περίξ του Συμβουλίου, θα αναβάλω το Συμβούλιον διά τας 2, 1/2 και εάν υπάρξη και πάλιν τοιαύτη πολιτική διαδήλωσις, θα το αναβάλω και πάλιν.

Κατά την συνεδρίασιν του χθεσινού απογεύματος, ο προεδρεύων Αποικ. Γραμματεύς προέβη εις τας κάτωθι δηλώσεις:

Τινά των εντίμων μελών έκαμαν αναδρομήν εις την ιστορίαν. Αύτη καθ' όλον το τρισχιλιετές διάστημα μας διδάσκει ότι η χώρα, ήτις εκάστοτε επεκράτει των θαλασσών, κατελάμβανε και την Κύπρον. Η τύχη της νήσου δεν απεφασίσθη πράγματι κατά το 1878, αλλά από της ναυμαχίας του Ναυαρίνου και της

διανοίξεως της διώρυγος του Σουέζ. Θα γίνη πιστεύω, παραδεκτόν ότι εφόσον η Μ. Βρετανία κυριαρχεί των θαλασσών θα έχη αποφασιστικὴν φωνήν επί της τύχης της νήσου ταύτης. Εάν τα Ελληνικά μέλη επιθυμούν ν' απαλλαγῆ ἡ νήσος της επισήμου ταύτης φωνῆς- και τούτο αποτελεί πολύ φυσικόν πόθον- ας έχουν υπ' όψιν την Μάλταν και τον τρόπον καθ' ον αὐτή ἀπηλλογῆ τελείως πάσης επισήμου φωνῆς και ἀπέκτησε πλήρη ελευθερίαν περί την διαχείρισιν των εσωτερικῶν υποθέσεων της. Τολμῶ δε να εισηγηθῶ ὅπως τα ἔντιμα μέλη θεωροῦσιν εαυτὰ πρωτίστως ως Κυπρίους και κατά δεύτερον λόγον ως Ελληνας, Τούρκους ἢ Ἀγγλους. Επί τη βάσει του υπάρχοντος συνταγματικῆς χάρτου, τα επίσημα μέλη ἀδυνατοῦσι να υπερφηφίσωσι της παραγράφου ταύτης.

Μετά τας δηλώσεις ταύτας, ὁ Μητροπολίτης Κιτίου υπέβαλε νέαν ἐνωτικὴν παράγραφον, ἔχουσαν ως ἀκολουθῶς:

"Τα ἑλληνικά μέλη του Νομοθετικῆς Συμβουλίου επιθυμοῦσι να υποβάλωσι προς την Ὑμετέραν Εξοχότητα και δι' Αὐτῆς προς την Κυβέρνησιν της Αὐτοῦ Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, την στερρῶν θέλησιν του ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ τα πέντε ἕκτα περίπου του λαοῦ της νήσου, ὅπως ἐνωθῆ μετὰ του Μητρικοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐν τη ἀπολύτῳ πεποιθήσει ὅτι οὕτω, ὄχι μόνον πληροῦνται οἱ προαιώνιοι αὐτοῦ πόθοι ἀλλὰ και ἐξασφαλίζεται ἡ πνευματικὴ του πρόοδος, ἡ ἐκπολιτιστικὴ του σταδιοδρομία και ἡ οικονομικὴ του σωτηρία".

Ἐνέστησαν και πάλιν οἱ Ὀθωμανοὶ βουλευταὶ ἡ παράγραφος ὁμως ἀπετέλεσε μέρος της ἀντιφωνήσεως διὰ της ψήφου των Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων. Τα επίσημα μέλη ἀπέσχον της ψηφοφορίας.

Ὁ Ὀθωμανὸς Μισιρλής ἐφέντης υπέβαλε παράγραφον, ἐν ἡ ἐκφέρεται ἡ εὐχή ὅπως το Εβκάφ μετατραπῆ εἰς οικονομικόν Ἰδρυμα ελεύθερον ἀπὸ πολιτικά και θρησκευτικά καθήκοντα και παραδοθῆ εἰς την Τουρκικὴν κοινότητα.

Ἡ παράγραφος αὐτὴ καθὼς και δύο ἕτεραι ἐπὶ

του αυτού θέματος απερρίφθησαν.

Εν τέλει η αντιφώνησης εψηφίσθη διά **16** ψήφων, κατά **2**"

"Καθ' όλην την διάρκεια της συνεδριάσεως ομάδες μαθητών και πολιτών συγκεντρωμένοι έξωθεν του Νομοθετικού εζητωκραύγαζον υπέρ της ενώσεως και απήτουν την άμεσον παραίτησιν των ελληνικών μελών.

Ο Μητροπολιτης Κιτίου κατά την μεσημβρινήν διακοπήν ωμίλησε προς τα πλήθη εν τω Γυμναστηρίω, ειπών ότι και αυτός και οι εν τω Νομοθετικώ συνάδελφοί του είναι υπέρ της παραιτήσεως και όταν επιστή η ώρα θα παραιτηθούν".

Σε διαδηλώσεις με τις οποίες καλούσαν τους βουλευτές να παραιτηθούν είχαν κατέλθει και οι μαθητές στη Λεμεσό.

Μετάδιδε ο αναποκριτής της ίδιας εφημερίδας στις **24** Απριλίου **1931**:

" ΛΕΜΕΣΟΣ, **24** κΑπριλίου **1931**

Περί την **2** μ.μ. ώραν της παρελθούσης Τρίτης οι μαθηταί του Γυμνασίου μας έλαβον το ακόλουθον τηλεγράφημα προερχόμενον από μαθητάς του Γυμνασίου Λευκωσίας. Σχολεία, λαός απεργούν αιτούντες παραίτησιν βουλευτών, μιμηθήτε".

Συνεπεία του τηλεγραφήματος τούτου οι πλείστοι εξ αυτών δεν προσήλθον εις το σχολείον τας απογευματινάς ώρας.

Η εγκατάλειψις των μαθητικών εδράνων εξώργισε την εφορείαν των σχολείων, ήτις συνελθούσα εχαρακτήρισε την στάσιν ταύτην των μαθητών ως ασύγγνωστον και αντιπειθαρχικήν και διέταξε την αποβολήν αυτών επί τινας ημέρας".